

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

РѢКЪ VII.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 9-го Лютото 1899.

Число 6.

Календарь.

Лютый.	
9 Ч.	Ефрема, Паладія
10 П.	Игнатія смуч.
11 С.	ТРЕХЪ СВЯТ., Пнод.
12 Н.	32. Кира и Іоанна
13 П.	Трифона
14 Н.	СТРѢННЕ ГОСП.
15 С.	Симеона и Анни

Змѣстъ.

Справки „Союза“ — Державна статистика зборганізованой праці. Иммиграція и ея впливъ на зборг. працю. — Русины и ихъ становиско въ томъ взглядѣ. — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ гавайскыхъ острововъ. — Ивниці. — Смішше. — Фелдстоу: Родина сказка. — Стихи: Въ лучности силъ. — Гривъ и причина того недуга. — Оголошеня.

УВАГА.

Хотячі приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk

Box 127

S H A M O K I N, P A

И увѣдомлять секретара по адресу:

Rev. Antony Bonczewsky

10 May Str.

ANSONIA, Conn.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА“

Подаю до прилюдной вѣдомости, що Федорови Секеда, членови „Р. Н. Союза“ и братства св. Арх. Михаила въ Elmira, N. Y. выплативъ емь \$50.00 ще 24. грудня 1898 р. Въ залученю зъ грѣшми выслать емь и квитъ до подпису, котрый доставъ емь вѣдъ гол. секретаря вразъ зъ авенгнала. Чому ч. Федоръ Секеда не подписавъ вѣдъ разу квиту и не заславъ менѣ, того не знаю. Та теперъ ажъ Ф. Секеда повѣдомивъ мене, що вѣдобрать грѣшнѣ ще 27. грудня 1898 р.

К. КОТАНЧИКЪ,
касиръ „Р. Н. С.“

Державна статистика зборганізованой праці -- Иммиграція и ея впливъ на зборг. працю. -- Русины и ихъ становиско въ томъ взглядѣ.

—Зобравъ Ан. Бон.—

(Присвѣчу юсь заслуженнымъ и не заслуженнымъ подвижникамъ Амер. Руси.)

(Далше.)

II.

Иммиграція и ея впливъ на зборганізовану працю.

Вѣдъ вѣдкрытя Америкы до днесъ тривае иммиграція до Америки. Цѣле населеня Америкы чисто зайшло, почавши вѣдъ робѣтника и скѣнчивши на мліонерахъ и ихъ президентовъ.

Пересѣчне населеня, Индіяны, бѣлыми культурниками вышерте та знищене рѣжними чесными и нечесными способами, находятъ ся днесъ на вымертю. То-жъ не дивота, що наплывъ чужихъ людей до Америки звертавъ и звертае на себе увагу; не дивниці, що ту сразу обговорюе и статистика стейты Нью Йоркъ, котрый зѣ вѣдхъ стейтовъ мае до того найбільше право. Нью Йоркъ (стейтъ) мае того самого имени мѣсто, котре есть наибольшимъ, портесвымъ, промыслово-торговельнымъ мѣстомъ, не лишь въ Америкѣ, але въ цѣломъ свѣтѣ, котре лучитъ Америку зъ прочими континентами, котре витало въ своихъ мурахъ большу половину иммигрантовъ и вѣдсѣлало ихъ другимъ державамъ. Длятого иммиграцію цифрами представимо вѣдъ часу оголошеня независимости Сполученыхъ Державъ до найвѣдшного часу.

Вѣдъ року 1783 до 1819 прибуло 250.000 иммигр. Отже зъ першихъ часахъ наплывъ чужинцевъ невеликій, а до р. 1830 незначный. Дперва зъ р. 1830 рухъ наплывовой ставъ больше масовымъ и сильнѣйшимъ. И такъ:

Вѣдъ р.	1830—1840	причалило	537.613	людей
„	1840—1850	„	1,398.790	„
„	1850—1860	„	2,756.956	„
„	1860—1870	„	2,224.454	„
„	1870—1880	„	2,707.295	„
„	1880—1890	„	5,597.812	„
„	1890—1898	„	3,441.643	„

Значитъ вѣдъ р. 1840—1898 разомъ 18,800,493 — майже 19 мліоновъ. Наибольше иммигрантовъ достарчило дсѣтильте вѣдсѣтихъ роковъ.

Колп тыхъ 19 мліоновъ иммигрантовъ розложимо на державы и краѣ, котры ихъ достарчили, то выходитъ:

Нѣмеччина	—	4,970.450
Ирландія	—	3,830.865
Англія	—	2,635.747
Швеція и Норвегія	—	1,197.055
Бритійска Америка	—	1,048.179
Италія	—	867.873
Австро-Угорщина	—	849.171

Россія и ея Польша	—	742.256
Франція	—	394.365
Шотландія	—	374.373
Хины	—	300.848
Швайцарія	—	199.934
Данія	—	185.416
Нидерландія	—	124.682
Ишпанія и Португалія	—	70.596

Року 1855 отворено въ Нью Йорку для иммигрантовъ приетановиско, такъ звану „Castle Garden“, въ котрой вѣдъ сѣчня 1856 р. до сѣчня 1898 р. находило ся 10,038.717 люда, значать больша половина вѣдхъ иммигрантовъ, зъ котрыхъ 3,958.607 (майже 40 процентъ або больше якъ одна третина) заявила остати въ стейтѣ Нью Йоркъ.

Якій-же впливъ иммиграціи на зборганізовану працю?

Щобы на се яко-такъ вѣдповѣсти, бюро поставило вѣдмъ тымъ юниамъ, що надѣлалы свои кварталный выказы, слѣдуючы три пытаня:

1) Чи наплывъ иммигрантовъ давъ ся имъ вѣдчути въ остатныхъ 6 рокахъ?

2) Колько членовъ юни зѣстало вышертыхъ черезъ иммигрантовъ?

3) Чи въ наслѣдокъ конкуренціи иммигрантовъ платня зменшила ся?

На ти пытаня надѣлалы свои вѣдповѣди 1039 робѣтничихъ юни зъ числомъ членовъ 175.959, зъ котрыхъ 774 юни зъ числомъ 105.889 сказали, що не чують ся дѣткеными наплывомъ иммигрантовъ; а 265 юни зъ 70.000 членами вѣдповѣли, що черезъ наплывъ робѣтничихъ оны богато истратили.

Ти, що нарѣкають на наплывъ робѣтничихъ, се суть юни робѣтничихъ: табачень и цигаровъ, полотняныхъ и вонняныхъ фабрикы, некарѣвъ, а въ части фабрикы желѣза и стали та чобѣтъ. Загално сказавши за урядовымъ справозданемъ, наплывъ робѣтничихъ вѣдчули юни размѣщенъ надъ моремъ и вѣдъ границъ канадскихъ, а менше, а вѣдство цѣлкомъ не вѣдчули того юни размѣщенъ въ серединахъ державы.

Значитъ, мы — навязуючы свои слова до выводовъ урядовой статистики та до такого погляду меншности зборганізованыхъ робѣтничихъ на иммиграцію — скажемо, що оны невѣдрий, а навѣтъ фальшивый и суть далекимы вѣдъ того, щобы представити правдивый, невѣдрадный станъ робѣтника. Справозданямъ бюро праці вѣдъ вѣрити, бо ти бюро находятъ ся въ рукахъ теперъ пануючихъ политичныхъ партій, републиканской и демократичной, котры для робѣтника мало прихильный, а слп щось робить для него, то только зъ конечности та для ока и своен корысти. Тажъ дѣтнвою тыхъ партій есть такожъ проектъ закона, обмежуючий иммиграцію. Однакожъ такимъ справозданямъ урядовой статистики не вѣдкрые ся дѣйсныхъ причинъ нужды населеня робѣтничого, а такими законами еи не поправитъ ся, а свѣдчитъ о томъ и заява большности зборганізованыхъ робѣтничихъ юни, бо заява меншности, хотя не безъ значѣня, але годъ зъ нею числити ся.

Праця поднесла промыслъ и торговлю Сполуч. Державъ и дала їй першество передъ вѣдми иншыми державами, а вѣдносны внутрѣшны такъ складалы ся, що она тои праці потребувала и потребуе, отже и наплывъ робѣтничихъ выходитъ конечнымъ. Однакожъ, слп велика часть робѣтничого населеня днесъ осгае безъ работы, терпитъ нужду и примирае зъ голоду, то въ томъ не виновна иммиграція, только невѣдповѣдный порядокъ суспѣльный; а по друге — новы машины, котры роблять работу за сотки робѣтничихъ; а вѣднці спекуляціи фабрикантовъ и промысловцевъ. Днесъ фабрикантъ не потребуе сильного, здорового и здѣбного робѣтника, якъ давѣйше, але якого будь, котрый бы истрафивъ работи порядокъ за машною, а сей — звѣстно — коштуе менше. Отже въ томъ належитъ шукати правдивыхъ причинъ, чымъ разъ горшого стану робѣтничого населеня, а не въ иммиграціи.

При той нагодѣ годъ забути за особливу галузю праці — такъ звану — работу контрактovou, котру роблять чужинцы, переважно Италійцы. Сей рѣдъ работы дуже тяжкій и практикуе ся при кожану каналовъ и подобныхъ робѣтъ. Въ рѣжнихъ мѣсцевостяхъ она рѣжна, а наибольша еи платня денна \$2.00, а найменша \$1.20. Коло той работы працювало около 15 тысячъ людей, зъ котрыхъ ледво 1000 было Американцевъ, 13.500 Италійцевъ, 350 Поляковъ и 150 Ниппаганъ, мѣжъ котрыми належитъ глядати и Русинѣвъ.

(Конецъ буде.)

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Вечерокъ въ Майфильдѣ, Па.

Дня 21. минутого мѣсяця вѣдбувъ ся въ Майфильдѣ, Па. вечерокъ зъ свѣтлыми, декламациями, музыкальными продукціями и аматорскимъ представлениемъ народнои шутки „Сатана въ бочцѣ“.

Посля вступного слова, выголошеного о. Т. Обушквичомъ, слѣдували другы точки програмы, въ складъ котрой входило 6 декламаций, 5 свѣтовъ (зъ тыхъ 3 хоры, оденъ дуеть и оденъ терцетъ), 2 продукціи мѣсцевой руской банды и аматорске представлене.

Декламували: Марія Хованьска, Маруся Муслива, Иванъ Гиря, Петро Келичавъ, Ос. Дзвѣничкы, Ад. Келичавъ, Ос. Ильчакъ, Пан. Келичавъ, Ив. Владыка, Ив.

Юрковскій, Анна Крохта и Сем. Сабать, вѣдъ дѣти не старшій 13 року. Хотяи вѣдъ дѣти якъ не можна лѣппе выголосили свои декламации, то однакъ таки першество признати належитъ Ив. Гирѣ, хлопцеву невчыному талановитому, котрый, если-бъ навѣтъ спѣвѣтъ учити, могъ бы стати колѣс перпоряднымъ артистомъ.

Хоры подъ диргентурою и. А. Гелы выпали такожъ добре, сли зважити короткій часъ ихъ науки. Неменьше удачно вышшовъ и терцетъ, а що до дуету свѣтового мальми 4—5 рѣчными дѣтми, то той убавивъ людей и выкликавъ бурю оплесковъ. Замѣтити належитъ, що майфильдскій хоръ мае сопраны и альты знамениты, хотя и другы голоса не подѣли.

(Продовжене на другой сторинѣ.)

РОЗДВЯНА СКАЗКА.

ЩЕДРИНА-САЛТИКОВА.

(Конецъ.)

„Въ панѣи околпци“, перервала мовчанку перша няня, „звѣдки прійшлисьемо зъ твоею мамунцею, живѣ помѣнникъ Росоиниковъ. Спершу живѣ вѣдъ такъ, якъ вѣдъ. Ажъ нагло захотѣло еи ему жити поѣля правды. И що-жъ вѣднці зробивъ вѣдъ доброго? Продавъ свое добро, роздавъ грѣшнѣ помѣжъ убогихъ, а самъ пошовъ на вандрѣвку. Вѣдъ тодѣ не бачивъ его нѣхто больше.“

„Ахъ, няня, то чоловікъ!“

„Подчасъ коли емь его служивъ въ полку въ Петербургѣ“, додала Няня.

„Батько роздавъ мастокъ, а сынъ его оставъ голымъ. Муѣлпбисьемо спытати ея сына: чи добра та правда батька?“ рѣшивъ Григорій.

„Але чи-жъ сынъ не могъ поняти, що батько постушнѣ вѣдъ правды?“ перебивъ Сербюша.

„То-жъ, бо то, що вѣдъ сего еи понавъ цѣлкомъ; вѣдъ навѣтъ судово допоминавъ ся своего права. По що-жъ, каже, вѣддавъ мене батько до полку, коли теперъ не стае менѣ нѣчо на удержане?“

„Вѣддавъ до полку, коли теперъ не стае менѣ нѣчо на удержане?“ повтравъ Сербюша механично слова Григорія, запутанный зѣставленями.

„Менѣ такожъ въ памяти сѣднѣ случай“, продолжавъ Григорій; „вѣдъ того самого Росоини-

никова перенявъ де-що въ насъ, въ сѣлѣ, оденъ мужикъ. Звала его Мартинъ. Вѣдъ такожъ роздавъ вѣдъ грошѣ, якъ мавъ, мѣжъ бѣдныхъ, зѣставивъ лишь хатинку для родины, а самъ закинувъ кошѣль на плечѣ и почыю скрыто потягъ, куда ему нѣсѣ вказавъ. Однакожъ, бачишь, забувъ вѣдъ выкупити нациорты и дятого въ мѣсцьцѣ потѣмъ вѣдставлено его шупасомъ домѣвъ.“

„За що? Чи зробивъ вѣдъ що злого?“ вѣдповѣвъ Сербюша.

„Злого нѣчо, я не говорю о томъ, але кажу, що при правдѣ треба мати очи въ головѣ. Безъ паншпорта не дозволено ходити и баста! Въ такий спосѣбъ нѣсѣ стали бы прибудуемы, лишпши бы роботу, волоцюгъ не можна бы було позбути ся.“

Чай скѣнчивъ ся. Вѣдъ встали вѣдъ стола и молялись.

„А теперъ будемо мы обѣдн“, сказала няня, „пиди, любчику, до мамунѣ, сиди при нѣй; незадолго прійде правдоподобно такожъ панъ-отець и панѣ-матка.“

Дѣйсно около другои годины прійшовъ отецъ Павло зъ жѣнкою.

„Панъ отцику, я хочу жити поѣля правды! Я хочу въ бой ити за правду!“ поздоровивъ Сербюша гостей.“

„Але то зголоосивъ ся борець! Заледви може за стѣлъ выглунити, а вже готовъ до бою“, жартувавъ панъ-отець.“

„Вѣдъ вже менѣ лапникривъ еи, вѣдъ само-го рана говоритъ о томъ самѣмъ“, сказала Марія Сергѣевна.“

„Нѣчо не шкѣдитъ, добродѣйко, якійсь часъ буде говорати о томъ, опѣля забуде.“

„Нѣ, я того не забуду“, обстававъ на своемъ Сербюша. „Вы самы недавно говорили, що мусимо жити поѣля правды — въ церкви говорилисьете!“

„На то установлена церковь, щобы въ нѣй голосилась правда. Если я такожъ не сповню моего обовязку, то церковь сама буде наклекувати до правды. И не зважаючи на мене кожде слово, выречене тамъ, есть правдою; лишь розгнѣваный серця можуть остати для нея глухими.“

„Але якъ мусимо жити?“

„И жити треба поѣля правды! Якъ дѣйдеш до лѣтъ, сиознаешъ правду въ повномъ еи обсягу, але на теперъ выстарчае для тебе лишь та правда, котра вѣдповѣдае твоему вѣку. Люби твоею матеръ, шануй старшихъ, учпѣ пильно, провадь ся чемно — то есть твоя правда.“

„Добре, але мученики... Вы говорили недавно самы...“

„Такъ, бути мученики! За правду годить ся навѣтъ перетерпѣти злорѣченя. Лишь для тебе ще не пора думати о томъ.“

„Мученики... палный стосм...“ муркотѣвъ Сербюша въ замѣпаню.“

„Досыть!“ нетерпеливо скрикнула на него Марія Сергѣевна.

Сербюша замовкъ, але за цѣлый часъ обѣдывый бувъ задумчивый. Подчасъ обѣду провадилсь звичайный розмовы о сельскихъ справахъ. Оповѣданя йшло за оповѣдаемъ и не завѣдды выходило зъ нихъ, що правда горою. Властиво не була се правда анѣ неправда, було то лишь звичайне житѣ въ тыхъ формахъ и зъ тымъ покладомъ, до котрыхъ вѣдъ зъ давна привыкли. Сербюша прислуховавъ ся тымъ оповѣданямъ

несчисленны разы и нѣколи не зворошували они его особливо. Однакожъ въ томъ дни вдерлось щось нового въ его сѣсто, що порушвало и зворошувало его.

„Вѣдъ“, силовала его мати, коли побачила, що вѣдъ майже нѣчо не ѣдъ.

„Ип сонгоге сапо мена сапа!“,* додавъ зъ свои стороны панъ-отець. „Слухай твое мамунѣ, тымъ найлѣппше окажешъ твою любовь до правды. Треба любити правду, але вмовляти и уважати себе за мученика, се вже пустота и гордость.“

Свѣжа споминка за правду занепокоила Сербюшу; вѣдъ нахиливъ ся надъ тарѣлкою и намагавъ ся ѣсти. Вѣдъ обступили его.

„Болитъ тебе головонька?“ вѣвѣдувалась Марія Сергѣевна.

„Такъ, болитъ“, вѣдповѣвъ слабымъ голосомъ. „Ну, то иди, положи ся въ свое лѣжочко. Няня, поклади его спати!“

Вывели его. Обѣдъ перервано на колька хвиль, бо Марія Сергѣевна не выдержала и сей-часъ пошла за нянею. Вѣднці вернули обѣ и заявили, що Сербюша заснувъ.

„Нѣчо не шкѣдитъ — зѣ снамъ перейде“, успокоивавъ о. Павло матеръ.

Пѣдъ вечеръ не лпшь, що бѣлъ головы не уставъ, але ще выбухло горячкою. Сербюша встававъ ночью неспокойно зъ лѣжка и мадавъ всегда насколо себе руками, якъ бы чогось шукать.

„Мартинъ... шупасомъ за правду... що се?“ торочивъ безъ звѣдн.

„О якѣмъ Мартинѣ вѣдъ думаетъ?“ перозумѣючи звернула ся Марія Сергѣевна до нянѣ?

* Въ здоровѣмъ тѣлѣ здоровый разумъ.

Значѣе грошей при выборахъ.

Були колѣе часы въ Спол. Державѣхъ, що при кож-дыхъ выборахъ кандидаты жывали лишь честныхъ средствъ, коли старали ся о якійсь публичный урядъ. Честне жите, заслуга для краю, всесторонне образова-не — се прикметы, котрыхъ намагали водъ кандидатѣвъ. Першій президентъ Сполуч. Державъ Ю. Вашингтонъ не выдѣл анъ цента на выборы, а помимо того майже односторонно его выбрали. Не грошѣ ввадили его въ президѣльнѣе крѣсло а заслуга. Такъ дѣялось въ томъ краю ажъ до половины бѣжучого столѣтя. Инакше стало дѣ-латись въ другой половинѣ нашего столѣтя, коли клас-са капиталистѣвъ стала по-растати въ пера и загарбу-вати власть въ свои руки. Сталось се головно по домо-вой войнѣ 1864 р. Тогдѣ то повстали тѣ славы корпора-ціи, котры водъ топ поры стали збивати выключно въ своихъ рукахъ богатства Спо-лученыхъ Державъ, ажъ за-водѣли правительствомъ цѣлого краю. Линкольнѣ зов-сѣмъ не помысливъ ся. Мы инѣ дожили такихъ часовъ, якъ войнѣ предсказавъ. Нынѣ майже всѣ уряды суть въ ру-кахъ капиталистѣвъ, навѣтъ самое правительство. Нынѣ всюды потреба грошей або протекціи якого можлиого нана. Недавно сенаторъ стей-ту Монтана, Гвайтсайдъ, зло-живъ передъ присяжнымъ судомъ въ Гелена, Мон. 30 тысячъ долларѣвъ, котры давъ ему агентъ кандидата на конгрессового сенатора, на-те, щобъ той голосувавъ на его пана Кларка. Рѣдко лу-чаютъ ся такіи люде, якъ Гвайтсайдъ, щобъ водѣкну-ли кабары. Такіи случаѣ до-казують наглядно, що въ томъ краю честота Вашинг-тонѣвъ, Линкольнѣвъ и ин-шихъ великихъ мужѣвъ еже давно пропала, а на еи мѣ-сте росѣлось золоте божество.

Конецъ свѣта.

Въ дню 13. падолиста, сего року, має наступити конецъ свѣта, бо въ томъ дни комета має зойтись зъ нашою землею. Та ученіи астрономы успокоили на-родѣ, кажучи, що земля пере-йде крозь комету, якъ крозь хмару комарѣвъ, а мешканцѣ землѣ правдопо-добно будуть могли бачити дробнѣе часточки кометы въ видѣ спадаючихъ звѣздъ. Однимъ отже наслѣдкомъ того буде гарный дощъ спа-даючихъ звѣздъ, якъ се бу-ло въ роцѣ 1833 и 1866.

Нервовность.

Що однимъ доскулсе, другыхъ потѣшае. Загалъ на-селеня недоволеный зъ о-строи зимы, а властители льдовень тѣпати ся, бо мо-гутъ зобрати добрый лѣдъ — ровно-жъ тѣпати ся они и тогдѣ, коли жарке лѣто, бо можуть лѣдъ лучше про-дати, а загалъ и тогдѣ на-рѣкае. Шасливѣ тѣ власти-тели льдовень. Зѣ всего вдо-воленѣи и немалѣ тягнуть зъ того змыскы.

— На Филиппахъ, при-шло до битвы мѣжъ аме-риканскимъ а Филиппин-скимъ войскомъ. Зѣ стороны американской унало 20 лю-дей трупомъ, а до 100 кѣль-дѣнайцѣвъ раненыхъ. Про-страты Филиппинцѣвъ нема-ю точныхъ вѣдомостей.

— Галицкимъ митрополи-томъ именований вже Ю-лианъ Куликовскій, епископъ тѣмъ-жъ Львовскій.

Коли розпочинае ся нове столѣте?

По газетахъ блунаеся те-перъ пытане: Коли власти-во розпочинае ся 20 столѣ-те, чи 1. сѣчня 1900 р., чи 1. сѣчня 1901 року? На те пытане идуть розличнѣе вод-повѣди. Однѣ кажуть, що 20 столѣте розпочинае ся 1. сѣчня 1901 року, але то-му заперечили другѣ, дока-зуючи, що 20 столѣте роз-починае ся водѣ 1. сѣчня 1900 року. На доказъ того подаютъ такіи аргументы: Християнске числене часу розпочинае ся водѣ Рѣздвя Христа, а рокъ и столѣте народження не розпочае ся водѣ числа „1“, але водѣ „0“. Число „1“ не скѣнчи-лося въ дни народивъ Христа. Примѣромъ годины дня числять ся водѣ зера до о-дѣнѣ и такъ далѣше, а не водѣ одѣнѣ до двѣ и такъ далѣше. Така сама справа зѣ столѣтями. Коже зъ нахъ розпочинаеся водѣ зѣрѣ, т. е. двайцѣта столѣте роз-починаеся водѣ для 1. сѣч-ня 1900 року. Суперечка въ той справѣ ще не скѣнчена, а пр. италійскій газеты до-магають ся водѣ правитель-ства выбору комисіи, ко-тра-бъ застановилася надъ тѣмъ и рѣшилѣ по чѣйи сто-ронѣ правда.

Хто есть патрономъ адво-катѣвъ?

Одѣнъ побожный адвокатъ въ Лондонѣ — столицѣ Ан-глии — просивъ папу, щобъ той вызначивъ якого свято-го на патрона адвокатѣвъ. Папа сказавъ ему, щобъ шиповъ до одної церкви и тамъ зъ завязаными очима мацѣвъ по стѣнѣ, де нама-льований свѣтъ. Котрого свя-того намацѣвши ехоче за патрона, той нимъ буде. Адвокатъ зробивъ такъ; на-мацѣвъ фигуру зъ закликавъ: Ся буде нашимъ патрономъ! Коли розвязали ему очѣ, по-бачивъ, що стоить передъ св. Михайломъ, а рука его спочивае на фигурѣ чорта, котрого св. Михайлъ стру-чы до некла. Водѣ тои по-ры чортъ має бути патро-номъ адвокатѣвъ.

Конскрація.

На другой рокъ водбудеся зновъ загальнѣе сипѣе на-селеня въ цѣлыхъ Сполуч. Державѣхъ и въ цѣломъ ци-вилізованомъ свѣтѣ. Тѣмъ разомъ добре зробивъ кон-грессъ, що наказуючи сипѣе, поручивъ, щобъ дати спра-воздане найпознѣише за два роки но сипѣе, а не якъ доси бувало, що выдавали его якъ разъ передъ дру-гимъ сипесомъ. Пригадуемо вже заздалегѣдъ нашимъ лю-демъ, щобъ при сипѣе не подавали себе за: Hungarian, Austrian, greek cath. або Словаковъ, Поляковъ и Богъ ще знае за якѣ пародности, але кождѣй чейже-жъ знае, що вѣвъ Русинѣ и такимъ повнѣнѣ дати запечатти ся.

Песѣ злѣдѣвомъ.

Злѣдѣвъ въ Харьковѣ, въ Россіи, берутъ ся на спосо-бы. Одѣнъ зъ любителей чужои власности, вычлѣвъ пса до послугъ въ той спо-сѣбѣ, що выкопуе найрозо-личнѣишѣе, злѣдѣйскѣе штуч-ки. Знаючъ его добре на же-лѣзничомъ дѣрцѣ, де дов-ний часъ кравъ подорож-нымъ розличнѣе клункы; а выслѣдженѣй жандармамъ лѣдѣе утѣкѣ. Опѣсля пере-лѣсь ся на рынокъ. Недавно якась панѣ выбрала ся на закупно товаровъ, а огля-даючи ихъ повѣсла торби-ну зъ грѣшми на возѣ. Сей-часъ зывивъ ся песѣ, хопѣвъ торбицу и зникъ въ бѣднѣйшѣе ялицѣ. Въ торбинѣ было 10 рублѣвъ.

„New York Journal“ зъ дня 3. лютого с. р. подае слѣдуюче:

„Тихесенько, безъ гомону, зѣстало на дняхъ въ Luzerne County, Pennsylvania по-грѣбане черезъ повѣтового прокуратора (district attorney) оскаржене противъ 73 розбѣшакѣвъ, котры, яко де-путуванѣи шерифа, одного лѣтного дня въ р. 1897 не-далеко Lattimer, вымордо-вали невинныхъ безборон-ныхъ майперѣвъ. Американ-ска пресса, мовкомъ помю-нула той поступокъ повѣ-тового прокуратора, лишены кѣлька газетъ въ короткихъ словахъ зробили замѣтку о томъ фактѣ. Дячего се такъ стало ся, легко попятѣ. Тутъ въ Америкѣ, лишены живѣи мають право-за собою, и те-перь, коли мы почалпемо за-нимати ся цивилізацѣею меншанцѣвъ филиппинскихъ островѣвъ, посля той самои методы, якъ мы цивилізува-ли первѣстныхъ мешканцѣвъ сего краю, с. е. Ин-дѣяновъ (Индѣянецъ тогды добрый, коли вже убитый, якъ каже кождѣй Американ-ецъ) чи-жъ можемо мы те-перь одушевлятись для кѣль-кохъ убитыхъ „проводникѣ-во“, котры старали ся о ро-боту и волѣнѣне платѣти для робучого люду. Тѣ то „проводники руху робѣтничо-го“ поновили страшний злочинъ, а имено той, ци, були чужинцями, зъ пи-шихъ краѣвъ прѣйшли „у-жѣи пѣи“, якъ выказавъ, якъ одѣнъ зъ аристократич-ныхъ розбѣшакѣвъ, депута-томъ шерифа, за що достав-онески водѣ своихъ компані-онѣвъ въ кортѣ.

Якъ видно зъ того, то а-мериканска капиталистична пресса, не знайшла подста-вы и поводу, чтобы тую справу Литимерку подне-сти на порядокъ дневный и въ властивомъ представити еи свѣтлѣ, тую справу, ко-тра ганбою и ветгдомъ на-клеймѣвала на вѣкѣ такъ повѣтъ Luzerne, якъ и цѣ-лый станъ Pennsylvania.

Однакъ робѣтныки того, нѣбы то, вѣльного краю, не такъ легко позабудуть тѣ жертвы, борючѣи ся о кусникъ хлѣба, котрыхъ сѣ-пове богатыхъ властителейъ копальны въ подлый под-ступный способъ выстрѣля-ли, понеже тѣ робѣтныки не позѣстануть на далѣше ты-ми невольниками, котры да-ють ся выисковати и обра-бувати.

Прокураторъ повѣтовый въ Luzerne повѣтъ, мавъ власть укаранѣ розбѣша-ковъ, котры цѣлу масу на-рода вымордовали, однакъ цѣлкомъ природна рѣчь, що зѣ взгляду на становиско о-скарженыхъ, зъ однои сто-роны, а вымордованыхъ зъ другой, мусѣвъ заняти пар-ціально становиско, т. е. ста-нути по сторонѣ богатѣвъ-капиталистѣвъ и тѣмъ пе-решкодивъ укараню виноп-ныкѣвъ. Чому въ будучно-сти прокураторъ повѣтовый не буде въ сплѣ перешко-дати, то тому, що прѣйде-день, коли цѣлѣи масы робу-чомъ невольничого люду пометѣтъ ся странно за же-ртвы Литимерскѣи, а въ томъ дни обрѣхунку зъ табору капиталистѣвъ не погрозы, але кровъ за невиннѣе же-ртвы ляты ся буде.

— Чи знаете, що слѣ-дуюча конвенція „Руско-Народного Союзу“ буде на томъ плейзѣ, где буде наибѣльше членѣвъ? Чи хо-чѣте, чтобы у насъ була ко-венція? Если такъ, то за-писуйте ся до „Со-юза“.

Вылазять шло зъ тѣшка.

Россійскій царъ Микола II, якъ знаемо, подѣнѣвъ гадку загального розоруже-ня всѣхъ державъ, а конфе-ренція, що має надѣ тѣмъ радити, має бути скликана въ маю. Зѣ того великого шуму показавъ ся, що царѣ-ви зовѣмъ не розходѣтъ ся о цѣлковите розоружене ар-міи, а хотѣвъ бы лишь обме-жити оружене ся, равно-жъ хотѣвъ бы обмежити ужите въ войнахъ, западѣ убѣ-чивъхъ вынаходѣвъ, котрыхъ его каеа не въ силѣ заку-пити.

Справа мировои конферен-ціи, що має водбути въ Петербургу о стѣлько по-сунулась впередъ, що рос-сійскій министръ загранич-ныхъ справъ, графъ Мура-вѣвъ, розѣславъ до всѣхъ державъ обѣжники, що мѣ-ститѣ въ собѣ точки, надѣ котрыми конференція має радити. Поеля програмы, державы мають згодитись до слѣдуючихъ зѣобязанъ:

- 1) Жадна держава не бу-де побѣльшати свои сухо-путной арміи ажъ до певно-го означеного часу.
2) Державы мають стара-ти ся вынайти средства, щобъ оруженѣ сила могла бути зменшена, а тѣмъ самѣмъ и конта удержаня мають бути якъ найменши.
3) Заборона ужитѣ всѣхъ новыхъ убѣичныхъ вынахо-дѣвъ.
4) Обмежити въ войнѣхъ уживане выбуховыхъ мате-риалѣвъ, и кдѣдѣи ними зѣ-бальоновъ.
5) Заборона уживаня вы-буховыхъ материалѣвъ подъ водою.
6) Заборона будовы под-водныхъ лодѣй.
7) Мѣжцѣ-родну угоду, за-ключену въ Женѣвѣ, розши-рити и на морску войну.
8) Гацдѣловѣи кораблѣ у-важати подчасѣ войны за-невтральнѣи.
9) Принятѣ военнѣе обме-женя на мѣжцѣ-родномъ кон-грессѣ въ Брюкселѣ 1874 р. переглянути и улучшить.
10) Принятѣ способъ го-дження спорѣвъ мѣжъ держа-вами за помощю мировыхъ судѣвъ.

Зѣ выжѣ наведенихъ то-чокъ зарѣвъ першѣи дѣе не-суть до зѣдѣшеня, бо ког-да держава боронити буде своихъ правѣ оруженѣе и выставлювати такихъ арміи, котры суть потрібнѣи для забезпеченя еѣ интересѣвъ. Точкѣ 7 до 10, не липѣ Россіи, але и кшій краѣ, вже давно старали ся завести въ мѣжцѣ-родныхъ водноснахъ.

СМѢШНЕ

ВѢ СЛОНѢ. — Вы де теперь хчете ити? — Я спѣшу теперь на цминтарь, на моголу мѣеи небѣжкѣ жѣвкѣ... — Про бога, такъ вы пѣ-вай!.. — Она не бачила мене пншмъ за жѣтѣ, то-жъ п по смерти лишусь ѣи вѣр-нымъ. Но тверезому не по-знала бы мене...

ПОВОДѢ ДО ВѢКѢИ.

Два пншѣ сваты повыхо-дили зъ коршмы и просту-ють домѣвъ. Нѣчь була крас-на и зоряна. Одѣнъ сватѣ влянувъ на небо, зѣтхнувъ та и каже: — „Ей, куме, кобы то человекъ мавъ то-лько долинокъ (сѣножатѣи), що на небѣ зѣрокѣ!“

— А менѣ якъ бы такъ мѣти только овечокъ — за-мѣтѣвъ другѣи.

— А де бы вы ихъ пасли, куме? Хѣба по мошхъ до-линкахъ?

— А такъ! — И почали товаришѣ водѣти ся за чу-бы по дорожѣ, хочъ ѣи одѣнъ пѣ другѣи не мавъ долинокъ нѣ овечокъ.

ОГЛОШЕНЕ.

У Мг. Emile Prozora, 147 Forsyth str., New York N. Y., можна достѣти слѣдуючѣ двѣ книжки:

- 1) Прѣчка Самарянна. — Цѣна 10 цнт.
2) Богъ на Украинѣ. — Цѣна 10 цнт.

рыба въ водѣ, але зновъ тамъ, де потреба великихъ сумъ на закупно дорогихъ вынаходѣвъ, царъ тратѣтъ фантазію, бо не має анѣ гро-шей, анѣ кредиту. Однакъ не тратѣтъ и вѣнѣ надѣвъ. Перекидусѣе вѣнѣ въ чѣло-вѣкѣлюбѣи и нѣбы жадѣе розоруженя державъ, щобъ себе небеспеченьства, бодаѣи скорпѣтѣи на часѣ и по-тайки оружитѣе, щобъ о-пѣбѣи боронитѣе передъ неприятелемъ. Такимъ спо-собомъ програма маєвои кон-ференціи водѣлоное намъ шло, котре вылазѣтъ зъ мѣшка подступнои облуды россійского правительства.

100 тысячъ сталои войска.

Конгрессъ Сп. Державъ ухва-лилъ дня 31. сѣчня 168 голосо-ми противъ 125, побѣльшити сталу армію до 100 тысячъ, але надало президентови власть, цѣ той може змен-шити компаніи до 60 людеи, а такимъ способомъ цѣла армія числѣтѣ тогдѣ буде 50 тысячѣ. Надѣ тою уста-вою радѣли цѣлѣи тѣждень и сточено чимало острѣхъ битѣи на слова, бо против-ныки побѣльшеня арміи бу-ли дуже противнѣи тому, а наибѣльше недоволенѣи зѣ того, цѣ конгрессъ надае президентови такую власть. Ровно-жъ вношено, щобъ не-вживати войска для здавлен-ня робѣтничѣвъ подчасѣ стрѣйковѣи забурѣнѣ, але се ввнесено унало. Якъ ба-чимо, то Сполуч. Державы стають милитарною держа-вою, котра теперь стремѣ-ти буде чимъ разъ больше до обмеженя свободѣ на-роду.

— Въ Stony, Manitoba, Canada, Францъ Косинскій занимаеся пасѣичнѣствомъ и выробѣтѣ дуже добрыхъ у-лѣвъ Держѣона. Хто бы зѣ-любительѣвъ пасѣичнѣства въ Канадѣ потребувавъ такихъ у-лѣвъ, най напише на а-дресу: Mr. Franc Kosinsky, Stony, Man., Canada.

Хоче женѣти ся!

Мавъ бы-мъ охоту вженѣ-ти ся зѣ красною, словац-кою дѣвчиною зѣ Нью Йор-ку або околици. Я маю 23 лѣтъ и замѣшкую въ Мг. Кармель, Па. Котра-бъ дѣ-вчина схотѣла бути моеи жѣвкою, пѣи пришло мѣиъ свою фотографію, а и ѣи зашло свою. Пншѣтъ дѣ-вчѣта на адресу:

George Kayzer, MT. CARMEL, PA.

— Дня 11. фебруара на доходѣ рускои церкви въ Олифантѣ, Па., водбуде ся вечерокъ зѣ спѣвами, декла-маціями и аматорскимъ пред-ставленемъ „Щѣко свѣтъ“ и „Сатана въ боцѣвъ.“ — Най кождѣи сѣшнѣти на ту милу забаву. Вѣступѣ 35, 25 и 10 центѣвъ.

ПРО КАНАДУ!
Хто-бъ хотѣвъ провѣдати докладно про Канаду — най напише до мене. — Самотнѣи могли-бъ достѣти тамъ роботу черезъ зпму, а на весѣи вчасно могли-бъ зятѣи ся до работы на фармѣ.
Пншѣтъ на адресу:
Rev. N. Dmytriw, 57 1/2 4-th Str. TROY, N. Y.

Юлианъ Копыстявскій (Julian Kopytsianski) 420 W. Pine st. ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный саломѣтѣ рус-кѣи. — Найлучшѣи напитокѣ можна ту достѣти, якъ: ни-во на шклянки и бутѣлькѣи, вина розмантого гатунку, горѣвкѣи досконалы, цыгара дуже добры.
Спѣшнѣтъ Брати Русины до своего братчика Юлька.

ХТО ХОЧЕ КУПИТИ НАЙНОВѢЙ-ШОИ МОДѢИ НАЙЛУЧШОИ РОБОТЫ
МУЖЧЫНѢ И ДѢТЕИ
УБРАНѢА ДЛЯ КЛОЦѢВѢИ
Хто хоче пабути всяке бѣле такъ верхне якъ и спѣдне, шапки, капелюхи и др.
НАЙ ИДЕ ДО ВѢЛИКОГО СКЛАДѢ
P. A. STIEF-A
11, 13 & 15 North Oak Str. — Mt. Carmel, Pa.
У НЕГО НАЙЛУЧШІИ ТОВАРѢА ЦѢНА НЕ ВѢЛИКА.

Жѣта свѣтитѣ. Молѣтвѣловѣи, Катехиз-мы, Бѣблии, Вукварѣ, Календарѣ, Сѣбѣшныкѣи, Сѣ-образѣи и други старокрасѣи
РУСКІИ КНИЖКѢИ ПРОДАЕ
руска читальня въ Олифантѣ.
Адресуѣте: Rev. J. J. ARDAN, Box 418 — OLYPHANT, Lack. Co., Pa.

ГУРТОВНА ПРОДАЖБ (Wholesale) напоѣвъ всѣлякого рода — поручае —
KLEMENS LUKASIEWICZ, E. Fifth str. Mt. Carmel, Pa.

ЦОВЫИ РУСКІИ ГОТЕЛЬНИКѢИ
Стефанъ Кузьмѣякъ.
на розѣ коло церкви въ ОЛИФАНТѢ, ПА.
Запрашае до себе Русинѣвъ-краиновѣи на спѣжѣ пиво, добру віску и смачнѣи ци-гарѣи.
Хочѣте вашѣи доброго трупку, вѣзати себѣ въ путь тобѣла и весѣи вѣбавѣти ся — иди до Стефана. А цѣна навѣ-рѣнѣе, у него шклякѣи въ погѣ свѣта.
Тура хлопцѣ до своего!

За „Свободу“ належить ся заплатѣти!

НОВОСТѢИ!
Чѣсто американска фірма продае гарнѣи годинникѣи.
За \$3.65 можѣте доста-ти годинникъ, але самѣи заплацѣти почту, а за \$3.95 фірма платѣти са-ма, ще и заплатѣти до-дае. Если тобѣ годинникъ не подобѣеся, можѣте сто водостѣти, а грошѣ тобѣ звернуть.
Пншѣтъ на адресу: ROYAL BARGAIN HOUSE, 334 Dearbon str. CHICAGO, ILL.

ВѢЛИКІИ И НАЙ-ТАНШІИИ СТОРѢЗѢ ЧЕРЕВИКАМИ ПА ЦѢЛЕ МѢСТО.
W. J. Gable, Oak Str. — Mt. Carmel, Pa.
Другѣи дѣверѣ водѣи почты.
ИДѢТЬ ДО НЕГО.

